

رای وحدت رویه شماره ۱۲۵۴ و ۱۲۵۵ مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (موضوع: اعلام تعارض در آراء صادر شده از شعب دیوان عدالت اداری)

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره دادنامه: ۱۲۵۴-۱۲۵۵

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۰۴/۲۲

شماره پرونده: ۹۹۰۳۰۹۷-۹۹۰۱۴۳۸

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

اعلام کنندگان تعارض: ۱- معاون نظارت و بازرسی دیوان عدالت اداری ۲- شرکت بستنی پاستوریزه شیرین شکر

موضوع: اعلام تعارض در آراء صادر شده از شعب دیوان عدالت اداری

گردش کار: در خصوص قابلیت استماع و پذیرش دعاوی مطرح شده از سوی مدیران شرکت های تجاری در فرضی که اختیار اقامه دعوی از سوی هیأت مدیره به آنان تفویض نشده است، شعب دیوان آراء متعارض صادر کرده اند. برخی شعب اقامه دعوی از سوی مدیر عامل را مستلزم تفویض اختیار از سوی هیأت مدیره دانسته و صرف داشتن اختیار امضاء اسناد تعهد آور را کافی برای پذیرش دادخواست ندانسته و به لحاظ ذی سمت نبودن دادخواست دهنده، قرار رد شکایت صادر کرده اند، اما در مقابل برخی شعب دیگر، داشتن اختیار امضاء اسناد تعهد آور را کافی برای تقدیم دادخواست از سوی صاحبان امضاء مجاز دانسته و حکم به ورود شکایت و پذیرش دادخواست صادر کرده اند.

گردش کار پرونده ها و مشروح آراء به قرار زیر است:

الف: شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری در خصوص تجدیدنظرخواهی شرکت بازرگانی ورد با نمایندگی آقای منوچهر مظاهری تقی زاده به طرفیت سازمان امور مالیاتی کشور در اعتراض به دادنامه شماره ۱۳۹۳/۳/۲۵-۹۳۰۹۹۷۰۹۰۱۴۰۰۳۶۴ صادر شده از شعبه ۱۴ بدوی دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۶/۴/۴-۹۶۰۹۹۷۰۹۰۵۶۰۰۵۹۱ به دلیل محرز نبودن سمت دادخواست دهنده به شرح زیر قرار رد دعوی صادر کرده است:

نظر به اینکه طبق بندب ۱۳ ماده ۴۰ اساسنامه شرکت بازرگانی ورد، تعیین وکیل، اقامه دعوی و تجدیدنظر خواهی از اختیارات هیأت مدیره شرکت است که طبق ماده ۳۱ آن ۴ نفر عضو اصلی هستند و دلیلی بر تفویض اختیار طرح شکایت به آقای منوچهر مظاهری تقی زاده که دادخواست بدوی را تقدیم نموده ارایه نشده است و اقامه دعوی و طرح شکایت غیر از اوراق و اسناد بهادر و تعهدآور است که در آگهی تصمیمات شرکت قید شده است. بنابراین سمت دادخواست دهنده محرز نیست با استناد به ماده ۶۹ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری رای تجدیدنظر خواسته نقض و قرار رد دعوی (شکایت) صادر و اعلام می گردد.

ب: شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری در خصوص تجدیدنظر خواهی آقای عبدالحسین قاسم زاده به نمایندگی از شرکت تولیدی زرخیزان به طرفیت اداره کل تعزیرات حکومتی استان زنجان در اعتراض به دادنامه شماره ۱۳۹۳/۱۱/۲۷-۹۳۰۹۹۷۰۹۰۱۳۰۲۷۳۷ صادر شده از شعبه ۱۳ بدوی دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۶/۷/۱۰-۹۶۰۹۹۷۰۹۰۵۶۰۱۴۸۸ به دلیل عدم ارایه سند مثبت سمت تجدیدنظرخواه به شرح زیر قرار رد تجدیدنظر خواهی صادر کرده است:

در خصوص تجدیدنظر خواهی آقای عبدالحسین قاسم زاده از دادنامه شماره ۱۳۹۳/۱۱/۲۷-۲۷۳۷ شعبه ۱۳ بدوی دیوان عدالت اداری که به موجب آن نسبت به شکایت شرکت تولیدی زرخیزان (که تجدیدنظر خواه از طرف آن شرکت در مرحله بدوی وکالت داشته است) جهت رسیدگی مجدد با نقض دادنامه صادره از هیأت صنفی تجدیدنظر تعزیرات حکومتی استان زنجان به شماره ۱۳۹۲/۱۱/۲۹-۱۹ حکم به ورود شکایت صادر شده است. صرف نظر از صحت و سقم ماهوی موضوع تجدیدنظر خواهی در این مرحله از سوی شرکت مذکور نظر به اینکه تجدیدنظر خواه به وکالت از سوی شرکت یاد شده اقدام به تقدیم دادخواست تجدیدنظر خواهی نموده و علیرغم اخطار رفع نقص و ابلاغ قانونی در تاریخ ۱۳۹۴/۵/۷ اخطاریه و انقضای مهلت مقرر نسبت به ارایه سند مثبت سمت خود برای تجدیدنظر خواهی از طرف شرکت در مرحله تجدیدنظر خواهی اقدام ننموده است به استناد ماده ۷۱ و بند (الف) ماده ۵۳ و ماده ۱۷ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری به علت عدم احراز سمت، قرار رد تجدیدنظر خواهی صادر و اعلام می شود.

ج: شعبه ۵ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری در خصوص تجدیدنظر خواهی سازمان امور مالیاتی کشور و اداره کل امور مالیاتی استان آذربایجان شرقی به طرفیت شرکت بستنی پاستوریزه شیرین شکر در اعتراض به دادنامه شماره ۱۳۹۷/۹/۳-۹۷۰۹۹۷۰۹۰۵۷۸۰۱۳۸۳ صادر شده از شعبه ۱۵ بدوی دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۷/۱۱/۱۶-۹۷۰۹۹۷۰۹۰۵۶۴۰۱۷۸۹ به دلیل محرز نبودن سمت دادخواست دهندگان به نمایندگی از شرکت شیرین شکر به شرح زیر قرار رد دعوی صادر کرده است:

نظر به اینکه طبق بند ۱۳ ماده ۴۰ اساسنامه شرکت بستنی پاستوریزه شیرین شکر تعیین وکیل، اقامه دعوی و تجدیدنظر خواهی از اختیارات هیأت مدیره شرکت است که طبق ماده ۳۱ آن ۵ نفر عضو اصلی هستند و نظر به اینکه دو نفر از اعضای هیأت مدیره آقایان بهروز شمسعلی زاده (مدیرعامل) و ابراهیم شمسعلی زاده هر دو نفر از اعضای هیأت مدیره دادخواست تقدیمی بدوی دیوان عدالت اداری را ارایه نموده اند و دلیلی بر تفویض اختیار طرح شکایت به آنان ارایه نشده است و اقامه دعوی و طرح شکایت غیر از اوراق و اسناد بهادر و تعهدآور است که در آگهی تصمیمات شرکت قید شده است، بنابراین سمت دادخواست دهندگان مذکور محرز نیست و با استناد به ماده ۶۹

قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری رای تجدیدنظر خواسته نقض و قرار رد دعوی (شکایت) صادر و اعلام می گردد.

د: شعبه ۵ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری در خصوص تجدیدنظر خواهی سازمان امور مالیاتی کشور به طرفیت شرکت بستنی پاستوریزه شیرین شکر در اعتراض به دادنامه شماره ۱۳۹۸/۲/۲۱-۹۸۰۹۹۷۰۹۵۷۸۰۰۲۵۶ صادر شده از شعبه ۱۵ بدوی دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۸/۱۲/۱۷-۹۸۰۹۹۷۰۹۵۶۴۰۲۱۹۰ به شرح زیر قرار رد دعوی صادر کرده است:

نظر به اینکه تجدیدنظر خوانده سابقاً به موجب دادخواست دیگری به آرای مذکور صادر شده از هیأت یاد شده اعتراض نموده و نهایتاً به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۷/۱۱/۱۶-۱۷۸۹ صادر شده از شعبه ۵ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری با نقض دادنامه تجدیدنظر خواسته شماره ۱۳۹۷/۹/۳-۱۳۸۳ شعبه ۱۵ بدوی دیوان قرار رد شکایت به خواسته اعتراض به آرای مذکور صادر گردیده است، بنابراین قطعاً تا تاریخ تقدیم دادخواست قبلی آرای معترض عنه به شرکت ابلاغ گردیده و نظر به اینکه تاریخ تقدیم دادخواست منتهی به دادنامه تجدیدنظر خواسته ۱۳۹۷/۱۲/۵ می باشد بنابراین دادخواست جدید خارج از مهلت قانونی سه ماهه مقرر در تبصره ۲ ماده ۱۶ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری تقدیم شده با استناد به ماده ۶۵ و ۷۱ و بند (ت) ماده ۵۳ آن با نقض دادنامه تجدیدنظر خواسته قرار رد شکایت تجدیدنظر خوانده به خواسته اعتراض به آرای شماره ۷۷۲۷۶ الی ۷۷۲۷۹-۷۷۲۷۹-۱۳۹۶/۸/۲۲ هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدیدنظر صادر و اعلام می گردد.

ه: شعبه ۱۸ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه های شماره ۱۳۹۶/۱۲/۵-۹۶۰۹۹۷۰۹۵۶۷۰۲۹۰۶ و ۱۳۹۶/۱۱/۲-۹۶۰۹۹۷۰۹۵۶۷۰۲۱۲۶ ضمن نقض دادنامه های شماره ۱۳۹۵/۱۱/۱۰-۹۵۰۹۹۷۰۹۰۱۷۰۲۰۷۵ صادر شده از شعبه ۱۷ بدوی دیوان عدالت اداری و ۱۳۹۵/۱۰/۱-۹۵۰۹۹۷۰۹۰۱۶۰۱۹۷۶ صادر شده از شعبه ۱۶ بدوی دیوان عدالت اداری و شعبه ۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۷/۱۱/۲۳-۹۷۰۹۹۷۰۹۵۶۱۰۲۹۲۲ ضمن تایید دادنامه شماره ۱۳۹۷/۷/۲۸-۱۲۰۵ صادر شده از شعبه ۱۵ بدوی دیوان عدالت اداری در خصوص دادخواست اشخاص به ترتیب به نمایندگی از شرکت های طراحی مهندسی و تامین قطعات ایران خودرو، پاک دام کویر و شیرین شکر، ضمن رسیدگی و ورود به ماهیت دعوا، حسب مورد، نفیاً یا اثباتاً رای صادر کرده اند.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۴/۲۲ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و روسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رای مبادرت کرده است.

رای هیأت عمومی

الف- تعارض در آراء محرز است.

ب- اولاً: مطابق ماده ۱۲۵ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷: «مدیرعامل شرکت در حدود اختیاراتی که توسط هیأت مدیره به او تفویض شده است، نماینده شرکت محسوب و از طرف شرکت حق امضاء دارد.» ثانیاً: در بند ۱۳ ماده ۴۰ اساسنامه شرکت های موضوع آراء متعارض اقامه دعوی و دفاع از هرگونه دعوی در شمار اختیارات هیأت مدیره شرکت مذکور قرار گرفته است و به موجب ماده ۴۴ اساسنامه یادشده، هیأت مدیره می تواند تمام یا قسمتی از اختیارات مشروحه در ماده ۴۰ اساسنامه را با حق توکیل به مدیرعامل تفویض کند و

برمبنای ماده ۴۵ اساسنامه، هیأت مدیره شرکت نحوه امضای اسناد و اوراق تعهدآور شرکت و چکها و بروات و سفته‌ها و سایر اوراق تجارتي و غيره و نیز اشخاصی را که حق امضاء دارند، تعیین خواهد کرد. بنا به مراتب فوق و با عنایت به اینکه واگذاری حق امضاء اسناد تعهدآور از اختیار طرح دعوی متمایز است و از همین رو نحوه اعمال آنها در مواد متفاوتی از اساسنامه شرکت‌های پیش گفت مقرر شده و با توجه به اینکه اختیار اقامه دعوی از سوی هیأت مدیره شرکت مذکور به مدیرعامل تفویض نشده و با فرض عدم تفویض اختیار از سوی هیأت مدیره، طرح دعوی و تقدیم دادخواست خارج از حدود اختیاراتی است که مدیرعامل دارد، بنابراین آرای شماره ۱۳۹۶/۴/۴-۹۶۰۹۹۷۰۹۰۵۶۰۰۵۹۱ (صادر شده از شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری) و شماره ۱۳۹۷/۱۱/۱۶-۹۷۰۹۹۷۰۹۵۶۴۰۱۷۸۹ (صادر شده از شعبه پنجم تجدیدنظر دیوان عدالت اداری) که با این استدلال که صرف داشتن اختیار امضای اسناد تعهدآور بدون تفویض اختیار برای پذیرش دادخواست مدیرعامل کافی نیست و سمت وی را به عنوان دادخواست‌دهنده احراز نمی‌کند؛ در قالب قرار رد دعوی (شکایت) و رد تجدیدنظرخواهی اصدار یافته‌اند، صحیح و منطبق با موازین قانونی هستند. این رای به استناد بند ۲ ماده ۱۲ و ماده ۸۹ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ برای شعب دیوان عدالت اداری و سایر مراجع اداری مربوط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

محمد مصدق- رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری